

Sylabus modułu

Nazwa przedmiotu	Neuro- i psycholingwistyka		
Kierunek	kognitywistyka		
Poziom kształcenia	studia II st. stacjonarne		
Jednostka prowadząca	Zakład Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego z Pracownią Logopedyczną/Wydz. Humanistyczny		
Jednostka dla której przedmiot jest oferowany	Instytut Filozofii		
Typ przedmiotu	Obowiązkowy		
Rok studiów	II		
Semestr studiów	3		
Liczba godzin w semestrze	15 WY + 30 KW		
Opis przedmiotu	<p>Celem zajęć jest poznanie relacji pomiędzy mózgiem a językiem i innymi procesami poznawczymi. W perspektywie różnych teorii wyjaśniających funkcjonowanie umysłu: 1) wąskolokalizacyjnej (psychomorfologicznej), 2) antylokalizacyjnej (holistycznej), 3) koneksonistycznej i 4) funkcjonalnej będą wyjaśniane procesy filo- i ontogenezy człowieka, objawy zaburzeń neurolingwistycznych i neuropoznawczych w przypadkach klinicznych osób z uszkodzeniami mózgu (agnozje, amnezje, afazje, apraksje, aleksje, agrafie) w korelacji z wynikami badań przy użyciu rozmaitych metod neuroobrazowych (CT, MRI, fMRI, PET, SPECT) i funkcjonalnych mózgu (EEG) oraz zakłócenia akwizycji języka w związku z mechanizmami biologicznymi (genetycznymi, organicznymi, czynnościowymi) i czynnikami środowiskowo-kulturowymi. Koncepcje wyjaśniające neurobiologiczną organizację języka i funkcji poznawczych staną się perspektywą do interpretowania problemów związanych z posługiwaniem się różnymi systemami znakowymi, społecznymi, sytuacyjnymi i pragmatycznymi uwarunkowaniami zachowań językowych, kulturowo-społecznymi różnicami w interpretowaniu rzeczywistości, mechanizmami argumentacji erystyki, wywierania wpływu, manipulacji i podejmowania decyzji, odmiennościami w zachowaniach językowych i poznawczych kobiet i mężczyzn, relacji pomiędzy kompetencją językową a sposobami poznawczej interpretacji świata (kod rozwinięty i ograniczony) oraz kodami orientacji w rzeczywistości (mono- i polikonkretny, hierarchiczny i twórczy).</p>		
Efekty kształcenia	wiedza (max. 5):	metoda weryfikacji	EK kierunkowe

1. Zna teorie (wąskolokalizacyjną, antylokalizacyjną, koneksonistyczną i funkcjonalną) wyjaśniające mózgową organizację języka i wyższych czynności poznawczych	egzamin	K2_W08, K2_W01
2. Objaśnia objawy zaburzeń neurolingwistycznych i neuropoznawczych (agnozje, amnezje, afazje, apraksje, aleksje, agrafie) w przypadkach klinicznych osób z uszkodzeniami mózgu w perspektywie różnych teorii funkcjonowania umysłu	kolokwium	K2_W11, K2_W08
3. Opisuje psychologiczne i neurobiologiczne mechanizmy posługiwania się różnymi znakami i różnymi systemami semiotycznymi w perspektywie filo- i ontogenezy mowy	kolokwium	K2_W18, K2_W08
4. Opisuje relacje pomiędzy kompetencją językową a sposobami poznawczej interpretacji świata (kod rozwinięty i ograniczony) oraz kodami orientacji w rzeczywistości (mono- i polikonkretny, hierarchiczny i twórczy)	egzamin	K2_W19
5. Rozpoznaje mechanizmy argumentacji, erystyki, wywierania wpływu, manipulacji i podejmowania decyzji	kolokwium	K2_W20
umiejętności:		
1. Potrafi analizować deficyty neurologiczne i neuropsychologiczne w odniesieniu do wyników badań neuroobrazowych i funkcjonalnych mózgu	aktywność na ćwiczeniach	K2_U02
2. Potrafi integrować dane z zakresu różnych dyscyplin naukowych (filozofii, lingwistyki, psychologii, socjologii i nauk medycznych) do rozwiązywania problemów związanych z relacją mózg-umysł	aktywność na ćwiczeniach	K2_U03
3. Potrafi zaplanować i przeprowadzić procedurę oceny stanu wyższych czynności poznawczych i językowych	aktywność na ćwiczeniach	K2_U05
4. Potrafi analizować procesy komunikacji międzyludzkiej z uwzględnieniem kryteriów biologicznych, kulturowych, środowiskowych i semiotycznych	ćwiczenia w grupie, drama	K2_U08,
5. Potrafi prowadzić rozmaite strategie argumentacyjne i perswazyjne adekwatnie do społecznych, sytuacyjnych i pragmatycznych uwarunkowań w zachowaniach językowych, rozpoznaje i reaguje na mechanizmy manipulacji i wywierania wpływu	aktywność na ćwiczeniach	K2_U09, K2_U14
kompetencje społeczne:		

	1. Przyjmuje postawę aktywności poznawczej, aktualizuje i rozwija się wiedzę o neurobiologicznych uwarunkowaniach ludzkich zachowań	praca zaliczeniowa	K2_K01
	2. Wykazuje krytyczną postawę wobec informacji i podejmuje się ich weryfikacji i obiektywizacji	aktywność na ćwiczeniach	K2_K03
	3. Szanuje dobra osobiste, zna zasady ochrony danych osobowych i własności intelektualnej	praca zaliczeniowa	K2_K09
Literatura	<p>Aitchison J., 1991, <i>Ssak, który mówi. Wstęp do psycholingwistyki</i>. Przeł. M. Czarnecka. Warszawa.</p> <p>Aitchison J., 1999, <i>Ziarna mowy. Początki i rozwój języka</i>. Przeł. M. Sykurska-Derwojed. Warszawa.</p> <p>Austin J. L., 1993, <i>Mówienie i poznawanie. Rozprawy i wykłady filozoficzne</i>. Przeł. B. Chwedeńczuk. Warszawa.</p> <p>Bannister R., 1998, <i>Neurologia kliniczna</i>. Przeł. Wojciech Moskal. Bielsko-Biała.</p> <p>Bense M., 1980, <i>Świat przez pryzmat znaku</i>. Przeł. J. Garewicz. Warszawa.</p> <p>Bernstein B., 1980, <i>Odtwarzanie kultury</i>. Przeł. Z. Bokszański, A. Piotrowski. Warszawa.</p> <p>Bohr I., 2000, Odmienne stany świadomości. Co o ludzkim poznaniu mówią nam choroby mózgu?. <i>Kognitywistyka i Media w Edukacji</i>, 3, 179–212.</p> <p>Brock T. C., Green M. C., 2007, <i>Perswazja. Perspektywa psychologiczna</i>, Kraków.</p> <p>Chlewiński Z., 1999, <i>Umysł. Dynamiczna organizacja pojęć. Analiza psychologiczna</i>. Warszawa: PWN.</p> <p>Damasio A. R., 1999, <i>Błąd Kartezjusza. Emocje, rozum i ludzki mózg</i>. Przeł. M. Karpiński. Poznań.</p> <p>Diamond J. (1998). <i>Trzeci szympan. Ewolucja i przyszłość zwierzęcia zwanego człowiekiem</i>. Przeł. J. Weiner. Warszawa.</p> <p>Edelman G. M., 1998, <i>Przenikliwe powietrze, jasny ogień. O materii umysłu</i>, Warszawa.</p> <p>Łuria A. R., 1976a, <i>Podstawy neuropsychologii</i>. Przeł. D. Kądziaława. Warszawa.</p> <p>Łuria A. R., 1976b, <i>Problemy neuropsychologii i neurolingwistyki</i>. Przeł. E. Madejski. Warszawa.</p> <p>Kordys J., 1991, <i>Mózg i znaki</i>. Warszawa.</p> <p>Kurcz I., 1992, <i>Język a psychologia. Podstawy psycholingwistyki</i>, Warszawa.</p> <p>Kurcz I., Bobryk J., Kądziaława D. (red.), 1984), <i>Ogólna psychologia języka i neurolingwistyka</i>, Wrocław.</p> <p>Kurcz I., Okuniewska H., (red.) 2011, <i>Język jako przedmiot badań psychologicznych. Psycholingwistyka ogólna i neurolingwistyka</i>, Warszawa.</p> <p>Necka E., Orzechowski J., Szymura B., 2013, <i>Psychologia poznawcza</i>, Warszawa.</p> <p>Obuchowski K., 1982, <i>Kody orientacji i struktura</i></p>		

	<p><i>procesów emocjonalnych</i>. Warszawa.</p> <p>Panasiuk J., 2012, <i>Afazja a interakcja, TEKST – metaTEKST – konTEKST</i>, Lublin, 2012.</p> <p>Pawłow I. P., 1952, <i>Wykłady o czynności mózgu</i>, Warszawa.</p> <p>Sacks O., 1996, <i>Mężczyzna, który pomylił swoją żonę z kapeluszem</i>. Przeł. B. Lindenberg. Poznań.</p> <p>Steuden M., 1997, Przewgląd technik badawczych ośrodkowego układu nerwowego. W: A. Herzyk, D. Kądzielowa (red.), <i>Zaburzenia w funkcjonowaniu człowieka z perspektywy neuropsychologii klinicznej</i> (s. 37–60). Lublin.</p> <p>Walsh K. W., 1998, <i>Neuropsychologia kliniczna</i>. Przeł. B. Mroziak. Warszawa.</p>	
Punkty ECTS	5	
Ogólna forma zaliczenia	Egzamin	
Warunki zaliczenia	<i>(praca zaliczeniowa, 1 kolokwium pisemne (zaliczenie na podstawie 60% poprawnych odpowiedzi), obecność na zajęciach (1 dopuszczalna nieobecność na wykładzie, 2 dopuszczalne nieobecności na ćwiczeniach), złożenie egzaminu (min. 60% poprawnych odpowiedzi na egzaminie)</i>	
Język wykładowy	polski	
Koordynator przedmiotu	Dr hab. Jolanta Panasiuk	
Dodatkowe informacje	<i>Np. adres strony internetowej kursu</i>	